

ОДИН

Не секрет, що сповідь є найменш популярним таїнством. У мене було чимало припущень, через що: гордість, незручність, утрата духовної автономії. Але зараз я вважаю, що головна причина — ця довбана кабінка.

Я зненавидів її щойно вперше побачив. Старомодна й громіздка, вона була пережитком похмурих часів до Другого Ватиканського собору. У пору мого дитинства в моїй церкві в Канзас-Сіті була кімната для сповідання — чиста, світла, зі смаком облаштована, зі зручними кріслами й високим вікном, що виходило на парафіяльний сад.

А ця кабінка є цілковитою протилежністю тієї кімнати — стримана й офіційна, виготовлена з темного дерева та надто вишукано прикрашена. Я не страждаю від клаустрофобії, але ця сповідальня цілком може її розвинути. Я склав руки й подякував Богу за те, що наш останній збір коштів виявився успішним. Ще десять тисяч доларів — і ми зможемо відремонтувати церкву Св. Маргарет у Вестоні, штат Міссурі,

осучаснити її до певної міри. Більше жодних штучних «дерев'яних» панелей у притворі. Більше жодних червоних килимів, які, правду кажучи, добре маскують плями від вина, однак створюють жахливу атмосферу. Там будуть і вікна, і світло, і сучасність. Мене призначили до цієї парафії через її болісне минуле... і моє власне. Щоб залишити його позаду, косметичного ремонту будівлі було б замало, тож я прагнув показати своїм парафіянам, що церква здатна змінитися. Розвиватись... Рухатися в майбутнє.

— Як я можу спокутувати свої гріхи, отче?

Я ухилився від відповіді. Одна з моїх вад, я визнаю. Та, про яку я молився щодня, щоб змінитися (коли гадував про неї).

— Я не вважаю це необхідним, — сказав я.

Хоча я мало що бачив крізь декоративну перегородку, усе ж упізнав свого сповідальника, щойно він ступив до кабінки. Ровен Мерфі, учитель математики середнього віку та ентузіаст поліцейського сканера. Він був моїм єдиним щирим сповідальником упродовж усього місяця, і його гріхи варіювалися від заздрості (директор призначив на посаду іншого вчителя математики) до нечестивих думок (про адміністратора спортзалу в Платт-Сіті). Хоча я знав, що деякі священнослужителі все ще дотримуються старих правил покаяння, я був не з тих «двічі прочитай “Радуйся, Маріє” і зателефонуй мені вранці». Гріхи Ровена були спричинені його неспокоєм, його застоєм, і перебирання вервиці в руках нічого не змінить, поки він не усуне першопричину.

Я знаю, тому що був у такому стані.

А крім цього, мені дуже подобався Ровен. Він був смішним, хитрим, повним несподіванок, він із тих хлопців, які запрошували автостоперів поспати на своєму дивані, ще й піклувались про те, щоб ті поїхали наступного ранку з повним рюкзаком їжі та новою ковдрою. Я волів бачити його щасливим і спокійним. Хотів бачити, як він скеровує всі ці чудові якості на побудову більш повноцінного життя.

— Жодної покути, але даю вам невеличке завдання, — сказав я. — Подумайте про своє життя. У вас сильна віра, але немає напряду. Що, окрім Церкви, викликає у вас піднесення? Заради чого ви встаєте з ліжка вранці? Що надає сенсу вашій щоденній діяльності й думкам?

Ровен не відповів, але я чув, як він дихає. Він замислився.

На завершення — молитви й благословення, і Ровен повернувся у школу закінчувати робочий день. Його перерва добігла кінця, як і мій робочий час. Я для певності перевірів час на телефоні, штовхнув двері, і опустивши руку, почув, що біля мене відчиняється кабінка. Хтось улаштувався, і я сів назад, тамуючи зітхання. Сьогодні в мене мав бути рідкісний вільний вечір, і я нетерпляче його чекав. Ніхто, крім Ровена, ніколи не приходив на сповідь. Ніхто. І саме того дня, коли я так чекав, що якомога раніше піду кататись на роликах, аби скористатися чудовою погодою...

«Зосередься», — наказав я собі.

Хтось відкашлявся. Жінка.

— Я, е-м. Я ніколи раніше цього не робила.

Її голос був низьким і звабливим, наче відлуння місячного саява.

— Ах. — Я усміхнувся. — Новенька.

Це викликало в мене легкий сміх.

— Так, мабуть. Я бачила таке лише в кіно. Це зараз належить казати: «Отче, пробачте мені, бо я згрішила?»

— Майже. Спочатку ми хрестимось. Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа...

Я чув, як вона повторює ці слова за мною.

— А тепер скажіть, скільки часу минуло з моменту вашої останньої сповіді. Коли вона була?

— Ніколи.

Її голос був молодим, але й не юним. Моя ровесниця, можливо, трохи молодша. У мові не було акценту, вона відлунювала міською метушнею, а не неквапливим дзвоном, який я іноді чув тут, у сільській місцевості Міссурі.

— Я, е-м... Я побачила церкву, коли була у виноробні через дорогу. І хотіла, ну, деякі речі мене турбують. Я ніколи не була надто релігійною, але думала, що, можливо...

Вона замовкла на хвилину, а потім різко вдихнула.

— Це була дурна ідея. Я краще піду.

Я почув, як вона встала.

— Зачекайте, — сказав я, а потім був шокований сам від себе.

Я ніколи так не командував. Дотепер.

«Зосередься».

Вона сіла, і я почув, як вона переминає в руках сумочку.

— Ідея зовсім не дурна, — сказав я лагіднішим тоном. — Це ні до чого не зобов'язує. Ви не мусите обіцяти приходити на месо щотижня до кінця свого життя. Це момент, коли ви можете бути почуті. Мною... Богом... можливо, навіть собою. Ви прийшли сюди, тому що чекали цього моменту, і я можу дати його вам. Тому, будь ласка, залишайтеся.

Вона глибоко вдихнула.

— Я просто... те, що мене обтяжує, я не знаю, чи варто мені про це комусь розповідати. Особливо вам.

— Тому що я чоловік? Чи почувалися б ви зручніше, маючи змогу поговорити з жінкою, перш ніж розмовляти зі мною?

— Ні, не тому, що ви чоловік.

Я почув усмішку в її голосі.

— Тому що ви священник.

Я припустив:

— Те, що вас обтяжує, має плотський характер?

— Плотський.

Вона засміялася, і це була насичена музика з придином. Раптом мені стало цікаво, як вона виглядає: світла чи засмагла в неї шкіра, пишна чи струнка її статура, делікатні чи повні в неї губи.

Ні, мені слід було зосередитися. І зовсім недоречно її голос змусив мене враз відчутти себе більше чоловіком, ніж священником.

— Плотський, — повторила вона. — Це звучить як евфемізм.

— Можете узагальнювати розповідь настільки, наскільки забажаєте. Ви тут не для того, аби почуватися незручно.

— Перегородка допомагає, — зізналася вона. — Легше не бачити вас, ну знаєте, у рясі й такому іншому, поки я розповідаю.

Тепер вже я засміявся.

— Знаєте, ми не весь час носимо ряси.

— Ох. Ну гаразд, такий уже в мене склався образ. Що ж тоді ви носите?

— Чорна сорочка з довгими рукавами й білим комірцем-колораткою. Ви знаєте, як він виглядає. Ви могли бачити такий по телевізору. І джинси.

— Джинси?

— Це аж так шокує?

Я чув, як вона сперлася об край кабінки.

— Трішки. Ніби ви реальна людина.

— Тільки в будні, з дев'ятої до п'ятої.

— Добре. Я рада, що вас не замикають у контейнер для овочів від неділі до неділі чи щось таке.

— Вони пробували. Забагато конденсату. — Я зробив паузу. — І якщо це допоможе, я зазвичай ношу штани.

— Це, здається, більше пасує священнику.

Настала довга тиша.

— А бувало, що... чи приходили до вас люди, які робили справді погані вчинки?

Я уважно обмірковував свою відповідь.

— Ми всі грішники в очах Бога. Навіть я. Річ не в тому, щоб змусити вас відчутти провину чи визначити масштаб вашого гріха, а в тому, щоб...

— Не кажіть мені цього семінарського лайна, — відрубала вона. — Я ставлю вам конкретне запитання. Я зробила щось погане. Справді погане. І не знаю, що буде далі.

— Її голос надломився на останньому слові, і вперше після посвяти я відчув бажання перейти на інший бік кабінки й пригорнути сповідницю. Це було б можливо в більш сучасній кімнаті для сповіді, але, ймовірно, сприйнялось би тривожно й незручно в старожитній кабінці смерті.

Але в її голосі відчувався справжній біль, невпевненість і розгубленість. І я хотів зробити для неї якнайкраще.

— Я мушу знати, що все буде гаразд, — тихо продовжувала вона. — Що я зможу жити сама з собою.

Я відчув як щось різко смикнулося у мене в грудях. Як часто я шепотів ці самі слова до стелі в будинку священника, лежачи без сну в ліжку, охоплений думками про те, яким могло би бути моє життя? «Я мушу знати, що все буде гаразд».

Хіба ж не кожен із нас цього потребує? Хіба це не був невимовний крик наших розбитих душ?

Коли я знову заговорив, то більше не казав жодних звичних запевнень або духовних банальностей. Натомість я чесно сказав:

— Я не знаю, чи буде все гаразд. Може й не буде. Вам може здаватися, що зараз ви перебуваєте на самому дні, а потім одного разу поглянете вгору й побачите, що все стало гірше.

Я подивився на свої руки, руки, які витягли мою старшу сестру з мотузки після того, як вона повісилася в гаражі наших батьків.

— Ви, можливо, ніколи не зможете встати з ліжка вранці, відчуваючи себе так безпечно, як вам би хотілося. Момент, коли все буде гаразд, може так ніколи

й не настати. Усе, що ви можете зробити, це спробувати знайти новий баланс, нову точку відліку. Відшукайте будь-яку любов, що залишилася у вашому житті, і міцно тримайтеся за неї. І одного дня все стане менш сірим, менш нудним. Одного дня ви зможете виявити, що у вас знову є життя. Життя, яке робить вас щасливою.

Я чув її дихання, коротке й глибоке, наче вона намагалася не плакати.

— Я... дякую вам, — сказала вона. — Дякую.

Не було сумніву, що вона зараз плаче. Я чув, як вона витягувала серветки з коробки, завбачно поставленої в кабінку саме з цією метою. Я міг уловити лише ледь помітні рухи через перегородку, щось схоже на блискуче темне волосся і те, що вочевидь було блідо-білим обличчям.

Примітивна й жахлива частина мене все ще хотіла почути її зізнання не для того, щоб дати їй більш конкретну пораду й запевнення, а щоб знати точно, у яких плотських гріхах ця дівчина мала каятися. Я хотів почути, як вона шепоче ці речі своїм задиханим голосом, я хотів взяти її на руки й поцілувати кожну її сльозу.

Господи, я хотів доторкнутися до неї.

Що в біса зі мною було не так? Я не хотів жінку так сильно впродовж трьох років. А я навіть не бачив її обличчя. Навіть не знав її імені.

— Мені вже треба йти, — сказала вона, повторюючи свої попередні слова. — Дякую вам за те, що ви сказали. Це було... це було до болю правдиво. Дякую вам.